

شورای سیاستگذاری حوزه های علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه فاطمه الزهرا (سلام الله علیها) - شیراز

مقاله رشد

موضوع:

شاخصه های برتر رفتاری زندگی علمی طلاب خواهر

استاد راهنمای:

سرکار خانم فلاحزاده

پژوهشگران:

مریم مشکوati

مدینه صدیق

زهره منازاده

تابستان ۱۳۹۶

حَارِثَةُ
بْنُ عَمْرَو
مَعْلُومٌ

فهرست مطالب

صفحه

۱ مقدمه

فصل اول: کلیات

گفتار اول : طرحنامه

۴ الف- تعریف و تبیین

۶ ب- اهمیت و ضرورت

۷ ج- اهداف

۸ د- پیشینه

۱۰ ۵- روش پژوهش

۱۱ و- سوالات اصلی و فرعی

۱۱ ز - فرضیه و پیش فرض

گفتار دوم : مفهوم شناسی

فصل دوم : جایگاه علم و علم آموزی

گفتار اول : اهمیت علم از منظر قرآن

۱۹ الف - علم لازمه‌ی خلافت و جانشینی خداوند

۱۹ ب - علم آموزی ، هدف بعثت انبیاء

گفتار دوم : اهمیت علم در روایات

۲۴ الف - وجوب علم آموزی

۲۵ ب - ماهیت علم واجب

فصل سوم : آداب کلی کسب علم و مقام عالم و شاخصه‌های برتر رفشار علمی طلاب دآموزه‌های دینی

۲۷

گفتار اول : آداب علم آموزی

۲۸	-	۱ + ۱	شکیبایی و پایداری
۲۹	-	۲ + ۲	توضع
۳۰	-	۳ + ۳	خوب گوش دادن
۳۰	-	۴ + ۴	پرسش و پرسش گری
۳۱	-	۵ + ۵	پیش مطالعه
۳۱	-	۶ + ۶	مطالعه بعد از درس دادن
۳۱	-	۷ + ۷	مباحثه
۳۲	-	۸ + ۸	توجه به قرآن و روایات

گفتار دوم : آفات علم آموزی

۳۵	-	گفتار سوم : مقام عالم در آموزه های دینی	
۳۹	-	گفتار چهارم : شاخصه رفتارهای برتر در مقام متعلمی و معلمی	
۴۰	-	الف - رفتارهای برتر عالم در معلم و متعلم	
۴۰	-	۱ + ۱	خالص کردن نیت به هنگام یادگیری و یاددادن
۴۰	-	۲ + ۲	به کارگرفتن تدریجی دانسته ها
۴۱	-	۳ + ۳	تکیه بر خداوند در حالات مختلف
۴۲	-	۴ + ۴	برخورداری از اخلاق نیکو ، سعی بلیغ برای رساندن به کمال نفس
۴۲	-	۵ + ۵	همت بلند داشتن
۴۲	-	۶ + ۶	مراعات شعائر اسلامی
۴۳	-	ب- رفتارهای برتر در حیطه های معلمی	

۴۶.....	ج- رفتهای برتر در مقام شاگردی
۵۰.....	جمع بندی و نتیجه گیری
۵۴.....	فهرست منابع

۵- طلبه باید در کلاس درس و خارج از کلاس، همواره در پی فهم مسائی ضروری برآید و هرگز وقت خود را مصروف مسائی غیر ضروری ننماید؛ مسائی که دانستن آن ها، صرفاً با اطلاعاتی آدمی را می افزاید و هیچ لذتی در سعادت دنیوی و اخروی فرد و خانواده ندارد.

۶- حاکمیت نظم و انضباط؛ چون در این صورت است که انسان به همه‌ی کارهایش می‌رسد و وقت و انرژی کمتری هدر می‌رود. پس از نظم، مسئله‌ی فداکاری خود و خانواده است.

۷- انتخاب یک نوع زندگی [کسب زی طلبگی] و کنار گذاشتن تشریفات؛ زیرا تشریفات و تجملات در زندگی، نه تنها انسان را از فعالیت‌های اجتماعی باز می‌دارد بلکه مانع از تربیت فرزندان صالح و انجام وظائف ذاتی ایشان می‌باشد.

۸- توجه بیشتر به کارهای جمعی و گروهی؛ پژوهش‌های علمی به صورت جمعی می‌توان قسمت عمدۀ ای از مشکلات خواهران و زندگی خاص آن‌ها را بر طرف کند و در بازدهی کار آنان سرعت ببخشد. تقسیم کار در انجام تحقیقات موجب می‌شود که اکثر خواهران مشارکت نموده و ضمن فراغیری فنون پژوهش، لطمۀ ای نیز به زندگی خانوادگی شان وارد نیاید.

۹- در صورتی که یکی از اعضای خانواده از نظر علمی دارای صلاحیت باشد طلبه می‌تواند علاوه بر نشر اندوخته‌های علمی، در جهت پویایی فعالیت‌های فکری خویش گام بردارد و ملزم به حضور سر کلاس در تمام ساعات نباشد و از غیبت‌هایش استفاده نموده و بدین وسیله عدم حضور سر کلاس را جبران نماید.

۹ - طلبه می‌تواند به جای انصراف از ادامه‌ی تحصیل با تغییر دوره‌ی حضوری به نیمه حضوری (که مستلزم حضور در سر کلاس نیست) و یا استفاده از فرجه‌ی هفت ساله برای سطح دو بر مشکلات فایق آید و در

هنگام ازدواج یا تولد فرزند نیز از مرخصی همراه با امتحان یا مرخصی بدون امتحان استفاده نماید، تا ازدواج یا رسیدگی به فرزند در زمان خاص لحاظ شود.

فهرست منابع

* قرآن کریم

* نهج البلاغه

الف - منابع فارسی

- ۱- انوری، حسن(۱۳۸۱)، **فرهنگ بزرگ سخن** ، ج۵، ۳، چاپ اول، تهران: انتشارات سخن.
- ۲- برخوردار فرید، شاکر(۱۳۸۵)، **آداب الطالب** ، چاپ اول، تهران: لاهوت.
- ۳- (۱۳۸۵)، **آفات الطالب**، چاپ اول، تهران: لاهوت.
- ۴- بهشتی، محمدحسین(۱۳۸۶)، **ولايت، رهبری، روحانیت**، (محسن معینی)، چاپ اول، تهران: بقעה.
- ۵- حسینی خامنه ای، علی(۱۳۷۵)، **حوزه و روحانیت در نگاه رهبری**، ج۲، چاپ اول، تهران: تبلیغات اسلامی.
- ۶- حسینی، سیدمحمد(۱۳۸۵)، **فرهنگ لغات و اصطلاحات فقهی**، چاپ اول، تهران: سروش.
- ۷- دهخدا، علی اکبر(۱۳۷۷)، **لغتنامه دهخدا** ، ج۱۰، ۸، ۶، چاپ چهارم، تهران: موسسه لغتنامه دهخدا.
- ۸- سیف الهی، حسین (۱۳۹۱)، **جایگاه علم و علم آموزی در قرآن و روایات**، دانش نامه موضوعی قرآن.
- ۹- طباطبائی، محمد رضا (۱۳۸۱)، **آیین دانشوری** (ترجمه الموارد من منیه المرید)، (حمید رضا شریعت مداری)، چاپ هفتم، قم: دارالعلم.
- ۱۰- عالم زاده نوری، محمد (۱۳۹۰)، **راه و رسم طلبگی**، ج۲، ۴، چاپ دوم، قم: موسسه فرهنگی ولاه منظر.
- ۱۱- عمید، حسن، **فرهنگ عمید** (۱۳۷۹)، ج۱، ۲، چاپ یازدهم، تهران: موسسه انتشارات امیر کبیر.
- ۱۲- قرشی، سید علی اکبر، (۱۴۰۸ق)، **قاموس قران**، ج۵، چاپ ششم، تهران: نشر معارف اهل بیت(ع).
- ۱۳- مطهری، مرتضی (۱۳۷۳)، **تعلیم و تربیت در اسلام**، چاپ بیست و سوم، تهران: صدرای.
- ۱۴- (۱۳۷۳)، **انسان در قرآن**، چاپ هشتم، تهران: صدرای.

- ۱۵- مظاہری،حسین (۱۳۸۶)، تربیت فرزند از نظر اسلام، چاپ ششم، تهران: شرکت چاپ و نشر بین الملل.
- ۱۷- معین، محمد (۱۳۸۶)، فرهنگ فارسی معین، ج ۲، چاپ دوم، تهران: انتشارات نامن.

ب - منابع عربی

- ۱- ابن ابی الحدید، عبد الحمید (۱۳۸۸)، شرح ابن ابی الحدید، (غلام رضا لایقی)، ج ۱۴، چاپ اول، تهران: نیستان.
- ۲- ابن منظور، محمد بن مکرم (۱۴۰۸)، لسان العرب، (علی شیری)، ج ۹، چاپ دوم، بیروت: دارالاحیاءالتراث العربی.
- ۳- پاینده، ابوالقاسم (۱۳۳۷)، نهج الفصاحه، چاپ دهم، تهران: انتشارات جاویدان.
- ۴- تمیمی آمدی، عبدالواحد، تصنیف غررالحكم و دررالکلم، چاپ اول، قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
- ۵- راغب اصفهانی، حسین بن محمد (۱۳۸۶)، مفردات الفاظ قرآن، (مصطفی رحیمی نیا)، چاپ دوم، تهران: سبحان.
- ۶- طریحی، فخرالدین (۱۳۸۳)، مجمع البحرين، ج ۳، چاپ سوم، اصفهان: نشر معارف اهل بیت (ع).
- ۷- فراهیدی، عبد الرحمن خلیل بن احمد (۱۳۶۷)، العین، ج ۲ چاپ اول، قم: موسسه دارالهجره.
- ۸- مجلسی، محمد باقر (۱۴۰۳ق)، بحار الانوار، ج ۱، ۲، ۴۳، ۷۴، ۷۶، ۷۷، ۷۸، ۱۰۳، چاپ اول، بیروت: موسسه الوفاء.
- ۹- مدرس افغانی، محمدعلی (۱۳۸۵)، جامع المقدمات، چاپ سیزدهم، قم: هجرت.
- ۱۰- نصار، سید احمد، و دیگران (۱۴۲۹ق)، المعجم الوسيط، چاپ پنجم، بیروت: دارالاحیاءالتراث العربي.

ج - سایت:

۱. www.hawzah.net

